

KEMENES VIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

„(KISCZELL és VIDÉKE)“

Megjelenik minden vasárnap.

„(KISCZELL és VIDÉKE)“

Egy évfolyam 8 kor. Negyedévre . . . 3 kor. —
Fél évre . . . . . Egy évre 30

Felolvas szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ceльдőmők, D 6 m 8 l k i utca, Gombász-ház — Ide
szendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden
küldemények.

Választói jog.

A választói jognak reformja foglalkoztatja most az elméket. Ez a kérdés, amely nem annyira politikai, mint inkább szociális jelentőségű, nemcsak nálunk, de általában mindenütt a művelt államokban dominál, most a politikusok, szociológusok, szakértők és nem szakértők. beható vitában fejtegetik a választói jog kiterjesztésének esetleges káros hatását vagy gyümölcsöző előnyeit.

Nálunk némrégiben a Magyar Társadalomtudományi egyesület folytatott erről a témáról rendkívül érdekes és tanulságos vitát, melyben a legkülönbözőbb szempontokból világították meg a kérdést. Komoly, tudományosan megállapított felméréseket hallottunk ott, amelyek főképpen arról az oldalról fejezték a választói reform problémáját, hogy mennyiben szolgálják azok a nemzet érdekét, és mennyiben rejthet magában veszélyeket a magyarság érvényesülése érdekében.

A választói jog kiterjesztéséről meglehetősen divergáló a felfogások. A politikai pártok is szólnak róla programjukban és körülbelül mind megegyeznek abban, hogy a választói jogosultságnak kiterjesztése ma már elkerülhetetlen, de,

hogy ebben milyen messze menjenek, mily legyenek az esetleges korlátok, kautélák, erre vonatkozólag, még az egy párthoz tartozó képviselők felfogása igenis különböző.

egy konzervatív és egy radikális irányzatot lehet megkülönböztetni. Abban mindenki egyetért, hogy a politikailag érett elemeket nem lehet kizárni az alkotmány sáncai mögött. A választási törvény régi keletű. Azóta az ország kulturális árára nagy előrehaladást tett és ma már nagyon megsaporodott azon elemek száma, akik tudásukkal, intelligenciájukkal méltán rá szolgáltattak arra, hogy politikailag is számottevő faktor legyenek, de a mostani az elavult viszonyokra kontemplált választási törvény elzárja őket ettől.

A választói jogosultság tekintetében a régi törvényben vagyoni, materiális szempontok voltak főleg irányadók. Akkor tényleg úgy is állott körülbelül a helyzet, hogy a nemzet vagyonsámba része alkotta az intelligensebb elemet. Ma már azonban változott a helyzet és az értelmi kelleket megszerezték olyanok is, akik vagyoniilag még mindig nem ütik meg talán a censust.

A nemzet érdeke, hogy minden arra méltó polgára részese lehessen a közhatalomnak, mert a népképviselő csak úgy lehet igazi letéteményese a nemzet törekvéseinek, vágyainak, ideáljainak, ha nem egyes osztályok képviselője, hanem az egész nemzet valamely fel tagjait mandátummal. A parlamentáris államok népképviselője mindenütt bizonyos osztályú most is. De viszont látjuk mindenütt a fokozatos haladást, amely a liberális irányzat képre formálja át a parlamenteket és teszi valóban demokratikussá a népképviselőt.

Hogy választói reform körül mégis oly heves harcokat látunk vívni, azt csak természetes következményétől foghatjuk fel annak, hogy az osztályok, melyek eddig kizárólagos bírálói voltak a hatalomnak, erről a pozícióról nem engedik magukat leszorítani és féltékenyen óvják előjogaikat. De ezeknek a küzdelmeknek is csak kézzelfogható eredménye azután az, hogy a kiváltságos osztályok is lassankint nagyobb engedékenységet tanúsítanak és meghódolnak a demokratikus fejlődés előtt.

Az például már a legkonzervatívabb emberek által elfogadott dolog, hogy ha a választói jog kiterjesztésében bizonyos

TARCA.

Vén-akács.

Írta: BOÓLY ISTVÁN.

Árokmenti vénakács
Hullajtja a levélét,
Valamikor réges-régen
Boldog voltam teveled.

A mikor még fehér virág
Koronádat övezte,
A mikor még az élet-gond
Lelkem össze nem törté.

A mikor még illatodért

Hodolt veled a világ.
A mikor még azt gondoltam
Az ellenség mind barát.

Amikor még fényben usztunk,
Buhó ábránd volt a lét,
Kikacsagtak egyre-másra,
A föld azurke emberét.

Ránk sütött az ég arája,
S oda se néztünk neki.
Most meg már hiába kérjük,
Szónkat meg sem sziveli.

Felhőbe vágytunk, mint a sas,
Uralkodni akaránk.
S egy szélvihar, az élet-gond
Tengerbajt hozza ránk.

Megoszúlnék a bu alatt,

Hullajtjuk a levelet,
Árokmenti vénakács
Bucsnat mondok teneked.

Lea.

Írta: TÁBÉY GÉZA.

A férfi sokáig töprengött.
— Nem irhatom neki, hogy „Édes Lea”,
de ha egyszerűen nagyságos asszonyunk szólítom,
megint csak tapintatlan lezek. A „Nagyságos Asszonyom”,
hideg, mint jég, viszont az „Édes”-hez talán semmi jogom nincs már . . .
Itt hirtelen eszébe jutott valami és a kóvetkezéket írta:
Lea!
Ne higgye, hogy tegnap nem vettem észre.
Már messziről láttam mindkettőtjüket s láttam

Berketz Istvan utóda

Cégtulajdonos:
Kovács Endre

Alapítva:
1864-ben.

kelme-, selyemfestő-vegytisztítógyára.
Budapest, IX. kerület, Kinizsi-utca 14. szám.

Telefon:
68—86.

Gyűjtőtelepek: IV., Váci-u. 51. — V. Lipót-körút 16. — VI., Andrássy-ut 50. — VI., Gyár u. 23. — VII., Izabella-u. 66. — VIII., Rákóczi-ut 78. — VIII., Üllői-ut 30.
Videkről hozsam festés, vagy vegytisztítás végett beküldött tárgyak mindenkor a legnagyobb pontossággal, gondal, valamint a legmodernebb technikai eszközök felhasználásával szakszerűen kezelte nek.

mérseket is tanúsítanak, de a városok tanácsai és intelligens munkásságától ez a jogosultság semmi körülmények között nem tagadható meg. Az ezen tulmenő ki terjesztése tekintetében a konzervatív fel fogások számos aggodalmát hangoztatnak amelyek nem mindegyike fakad pusztán

szükségletéből, hanem van közöttük olyan is, amelyét a hazafiúi belátás sugall. Arra hivatkoznak elsősorban, hogy bármily kívánatos legyen is az általános választói jog behozatala, ez csak teljesen homogén országokban lehetséges, a heterogén államokban azonban nagy figyelemmel kell lenni arra, hogy a választói jog kiterjesztése révén ne veszélyeztesék az államalkotó faj szupremáciáját az országban. Ebből az aggodalomból kifolyólag míg egyfelől a kiterjesztés mérvét igyekeznek korlátozni, másrészt adminisztratív intézkedésekkel iparkodnak a reform esetleges

főként a választó kerületek beosztásának megváltoztatása, ami egyrészt megszüntetné nálunk a kerületek közt most fennálló abszurd aránytalanságokat, másrészt óvna a magyarság hegemoniáját.

A választói jog reformja nálunk most áll a küszöbön és a közel jövő politikai eseményeinek, is a tengelyét fogja alkotni. Bizonyos az, hogy ez a reform kihatásában rendkívül nagy jelentőségű. Nem szabad tehát a reformot könnyelműen hangzó jelzők után indulva megcsinálni, hanem szemlélteni kell a tényleges viszonyokkal és főleg gondosan örködni kell azon, hogy ez a reform igazán haladást jelentsen: ne pedig rombolást, a nemzet életerejének megbénítását.

Világveszedelem!

A Halley-üstökös.

Ejzel látta a föld május 18-án!

As egész világ feszült figyelemmel a Halley féle üstökös megjelenését

s bizonyos aggodással gondol a május 18-án csillagászok számítása szerint rasztul fog haladni az üstökös s az új Természetes, hogy a várható ritka tűné meny megint egyszer tapot ad a világ végerőle szóló mesének, s a félénkbbek reitegését csak növelt az a körülmény, hogy most a jósok köze komoly tudósok is baáltak, kik zöndományos feltételesekkel igyekeznek behizonyítani azt, hogy a veszedelem csakugyan nincs kizárva. Igaz, hogy ezekkel szemben meg más tudósok azt vitatják, hogy ez a találkozás semmi féle veszedelemmel nem jár, s a földnek egyetlen porcikája sem fog szenvedni miatta.

A Halley féle üstökös minden 75-76 évben visszatér s nevét Halley csillagá z tól kapta, mert ez az angol tudós volt az, ki megállapította, hogy az 1531-ben, 1607-ben és 1682-ben látott nagy üstökös nem 3 égitest, hanem egyetlen csillag, mely elliptikus pályán a nap körül forog, s e pálya befutására 75 év szükséges. E megállapítás alapján kiszámította, hogy a kérdéses üstökös 1759-ben ismét látható lesz, Halley ugyan nem érte be jóslatának beteljesedését, de az üstökös megjelent s alakjával és pályájának irányával is igazolta Halley állításait. Az üstökös azután 1835-ben megint láthatóvá lett, s mivel holynagásának ideje 75 év, látható lesz az idén is ahogy különben megjelentését egyes csillagdákból, melyeknek pontos és finom műszerein keresztül láttak, már jelzik is. Távolága mindazonáltal még akkor, hogy nálunk szabad szemmel csak márczius, április hónapokban lesz látható, s a földhöz való legnagyobb közelsége, esetleg a földnek a csillag uszályával való összehúzóése pedig május 18-ára esik.

A Halley-üstökös óránként 170.000 km. tehát naponként 1.080.000 km. sebességgel halad a világűrben, míg a föld 106.000 km. sebességgel rohan a nap kö

rül. Tudományosan megállapított tény, hogy a föld és a Halley üstökös pályája, metesül egymást. Ha tehát a föld és az üstökös emelől az óminózus pontnál találkoznak, az összehúzóése tényleg bekövetkezhet, ami a földre kétfelétlen következményekkel járna. Csak hogy, a föld már május 2-án átmeny a veszedelmes ponton, míg a Halley üstökös csak május 30-án ér oda. Így tehát az a veszedelem hogy a föld és az üstökös megva ellenétes irányban velő haladtában egymásnak rolianná, ki van zárva. Ellenben május 18-án a két égi test helyzete olyan lesz, hogy a föld okvetlen belekerül az üstökösnek 23 millió km. hosszú uszályába, föltéve, hogy ez a 23 millió km. hosszúság még megvan. Mert ép a csillag 1835 évi megjelenésekor csatlódtottan konstalták, hogy ez az uszály, csak csonka csutak, melyre az előbbi évszázakból rank maradt grandiózus leírások épen nem il

lenek. E leírások szerint ugyanis az üstökös farka akkora volt, hogy az égitestnek egy teljes harmadát elfoglalta.

Már most feltéve azt az epén nem lehetetlen esetet, hogy a föld belekerül ebbe az uszályba, minden attól függ, hogy ez az uszály milyen anyagból áll. Egészen komolyan vehető tudományos oldalról azt állítják, hogy az uszály anyaga gázszerű m. reg. nevezetesen cian, amely meg fogja mérgezni a föld légkörét s megöl minden élőényt a földön. Ezzel szemben más tudósok azt állítják, hogy ez a mérgező föld légkörével való érintkezése alkalmával felbomlik, elillan, s így a földre nil veszedelmet sem jelent. A római obszervatórium tudós igazgatója, Millosevich viszont úgy vélekezik, hogy az uszály sem mi mas, mint ködpára, s az egész találkozásnak csupán az lesz a következménye, hogy a föld néhány órán át sűrű ködön keresztül fog haladni. Erre vonatkozólag be kell várni, míg az üstökös látható lesz, mert akkor a szinképelemzés (spektrál analysis) útján majd meg lehet

milyen anyag

ast is, hogy maga is észrevett. Szerencse, hogy a talso oldalon voltak így is nagyon savorba jött és nem tudom, hogy esett meg, hogy a férje nem vett észre semmit. Nem skartam tekintetemmel még jobban zavarom hozni úgy tettem, mintha nem is láttaam.

Tegnap jöttem és holnap utazom tovább. Nagyon kérem Lea, ha maradt még valami abból a szeretettől, amivel egykor leánykorában elhalmozott. — ma, csak ma maradok még itt, aztán mennem kell. — mondom, ha nem felejtett még el egészen, hozzon meg nekem egy áldozatot és látogasson meg. Ne sertiódjék meg azon, hogy erre kérem, nekem ezer és egy okom van, hogy oda ne menjek magukhoz és megis talán akarom s beszéltem kell ve e.

En nem tudom, hogy el fog-e jönni, hiszen, akkor a viszonyulásra — kezelt csokolja Sándor.

Egy külön kis cédulára felírta a címét s azán azzal együtt elküldte a levelét.

Leának nem sok ideje volt. Egy ideig küzdött hane a jó s egyre hánytorogata a kérdés: — Megesaljam az uramat?

De jött a másik, az erősebb, a pozitívabb ar, umentum

— Tegnap jöttem a holnap utazom tovább

S ez az utóbbi elvégre is győzött. Lea meggyőzte magát, hanem d. u. már hat órákor ott volt Sándornál.

En mikor tal voltak az első mámoron s azótlán szerelemmel mélyedtek egymás tekintetebe, a férfi hirtelen megfogta a nő fehér kezét s az ajkához vonta. Aztán úgy állt ott, mintha bántaná valami. Az asszony gyöngyöden kérdezte tőle:

— Mi baja van Sándor?

A férfi összerement, de elhatározta magát.

— Valamit meg kell vallanom magának Lehet, hogy öt perc múlva gazember leszek a szemében, de higgye meg, nem tehettem másképpen.

Lea ijedten kérdő tekintettel meredt reá. Sándor pedig folytatta.

— Mondja Lea, — de ószintén s öljon nagyon nagy büneket tartja, ha megesalunk valakit, akit szeretünk, azért, hogy továbbra is a miénk lehessen?

Ahogy o-t ült az asszony lábánál s könyögvén nezett fel reá, Lea nagyon szépn-k látta őt. De abból, amit beszélt, nem értett egy szót sem. Sándor nézte egy darabig az asszonyt, majd halkán, hogy a hangja alig hatott olyan hangosan, miny egy nehéz sóhaj, ezt mondta: — Lea megcsaltam magát.

ból áll.

Nem lesz érdektelen megjegyezni, hogy sokak véleménye szerint — és ezt a számítás igazolja, a Halley-üstökös azonos a napkeleti bölcsök babiloni csillagával.

ÜDONSÁGOK.

— **Köszvény.** A celidömöki függetlennégi és 48-as Kossuth partikor múlt vasárnap este tartotta közgyűlést, melyen a megüresedett választmányi alásokat töltötték be a fiktos választás útján. A gyűlést Pörkölab Mihály elnök nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket s kérte a közgyűlést, hogy a választmányi tagokat válasszák meg. A szavazatszedő bizottság Szabo Péter tk. főszagbíró elnöklése mellett Blument Pál, Hegedűs Sándor és Huss Gyula tagokból alakult meg. Jó másfel oráig tartott a beadott szavazatok összeámlálása, melynek befizetésvel elnök kihirdette az eredményt. Választmányi tagokul megválasztottak: S abó József, Szalay Janos, Hajos János, Sokorai Elek, Geiger Antal, Németh Károly, ifj. R-ich Imre, Benkő Ferenc, László Ferenc Hegedűs Sándor. Schmidt József és

nyokat jelezte az új képviselő választásokat s

